

Evaluering af cykelprojektet "Vejen Ud"

Et samskabelsesprojekt i Ringkøbing-Skjern Kommune

Udarbejdet af Viden & Strategi, december 2021

Indhold

Resumé

Baggrund

- Kort om cykelprojektet "Vejen Ud"
- Formål med evalueringen
- Sådan har vi gjort

Evalueringens resultater

- Del 1: Målopfylde og effektivitet
- Del 2: Evaluering af projektet, herunder
 - De unges oplevelse
 - Virksomhedernes oplevelse
 - Tema 1: Praktikken
 - Tema 2: Cykeltræningen
 - Projektets forudsætninger
 - Organisering af samskabelse
 - Gode råd fra de medvirkende

Resumé

Cykelprojektet er et samskabelsesprojekt mellem to frivillige initiativtagere, Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd.

Målet er at få en flok unge mellem 18 og 29 år i uddannelse eller beskæftigelse gennem målrettet træning, kostændringer og en praktikplads.

Formålet med evalueringen er 1) at vurdere, om cykelprojektet har levet op til målet om at få de unge i uddannelse eller job og 2) at skabe læring fra processen til fremtidige samskabelsesprojekter.

De unge, virksomhederne, den ene af de frivillige initiativtagere, de frivillige, projektkoordinatoren og projektets styregruppe har medvirket til evalueringen.

Hovedpointer fra evalueringen af cykelprojektet

- Både de unge og virksomhederne vil klart anbefale andre at være med i et lignende projekt.
- De frivillige initiativtagere har udvist et kæmpe engagement, som blev godt støttet af projektkoordinatoren.
- Kommunens logikker er blevet udfordret, og det er godt og sundt, når de involverede har et fælles mål.
- Projektets største udfordring var at finde egnede unge til de 20 pladser i cykelprojektet. Udfordringen bestod i at få initiativtagernes ønsker, kommunens behov og lovgivningen på beskæftigelsesområdet til at passe sammen.
- Projektet har ikke nået målene om, at 75 procent af de unge gennemfører træningsforløbet (53 procent), cykelturen til Alpe d'Huez (40 procent) og kommer i job eller uddannelse (40 procent, derudover 13 procent i løntilskud).
- Cykelprojektet er en væsentlig dyrere måde at få unge i job og uddannelse på sammenlignet med "Unge på Broen", som er den eksisterende indsats. Det koster kommunen cirka 225.000 kr. at få én ung job eller uddannelse i cykelprojektet og cirka 35.000 kr. for én ung i Unge på Broen.

Kort om cykelprojektet "Vejen Ud"

Cykelprojektet er et samskabelsesprojekt mellem to frivillige cykelentusiaster, Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd.

Målet er at få en flok unge mellem 18 og 29 år i uddannelse eller beskæftigelse gennem målrettet træning, kostændringer og en praktikplads. De unge har udfordringer udover ledighed. Der er plads til 20 unge i forløbet.

Cykelprojektet skulle foregå over et år fra december 2020, men startede reelt først i april 2021 grundet coronapandemien.

Projektet inkluderer et træningsforløb med frivillige cykelentusiaster, et praktikforløb hos en lokal virksomhed, en cykeltur fra Ringkøbing-Skjern Kommune til toppen af Alpe d'Huez og efterværn i form af tæt kontakt til en mentor efter påbegyndt job eller uddannelse.

Tanken er at vise de unge mennesker, at man kan, hvis man vil og med den rette støtte hjælpe dem til at tro på sig selv.

Formål med evalueringen

Formålet med at evaluere cykelprojektet er todelt.

Evalueringen går nemlig ud på

1. at finde ud af, om projektet har indfriet de forventede mål og
2. at skabe læring fra processen til fremtidige samskabelsesprojekter baseret på erfaringer fra de unge, virksomhederne, initiativtagerne, projektkoordinatoren og den kommunale styregruppe.

Sådan har vi gjort

Den første del af evalueringen om mål og effektvurdering er baseret på data fra Beskæftigelse.

Den anden del af evalueringen om læring er baseret på interviews med følgende:

- Korte telefoninterviews med de unge: 14 ud af 15 unge, der har været tilknyttet projektet, har deltaget i undersøgelsen.
- Korte telefoninterviews med virksomhederne:
12 ud af de 22 virksomheder i projektet har deltaget i undersøgelsen. Heraf er der 6 virksomheder, som har haft en ung i praktik.
- Enkeltinterview med beskæftigelseschefen
- Enkeltinterview med projektkoordinatoren
- Enkeltinterview med initiativtageren. Projektet startede med to initiativtagere. Det er den tilbageværende initiativtager, der har medvirket til evalueringen.
- Fokusgruppe med de frivillige
- Fokusgruppe med cykelprojektets styregruppe

Telefoninterviewene med de unge og med virksomhederne var en blanding mellem lukkede og åbne spørgsmål, hvor interviewerens indtastede svarene i et spørgeskema undervejs.

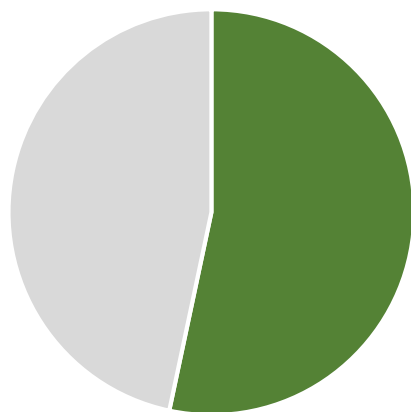
Med denne indsamlingsmetode og med den store opbakning fra de unge og virksomhederne blev det nemlig muligt at lave små statistikker pba. besvarelserne på de lukkede spørgsmål, selvom projektet har haft et begrænset antal deltagere. Samtidigt har haft indfanget den kvalitative del gennem de åbne spørgsmål, hvor deltagerne frit har kunnet udtale sig.

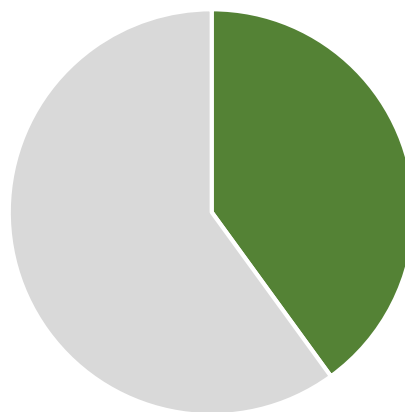
Del 1: Målopfyldelse og effektvurdering

Mål 1: 75 procent af de unge gennemfører træningsforløbet og cykelturen til Alpe d'Huez og kommer i uddannelse eller job umiddelbart derefter.

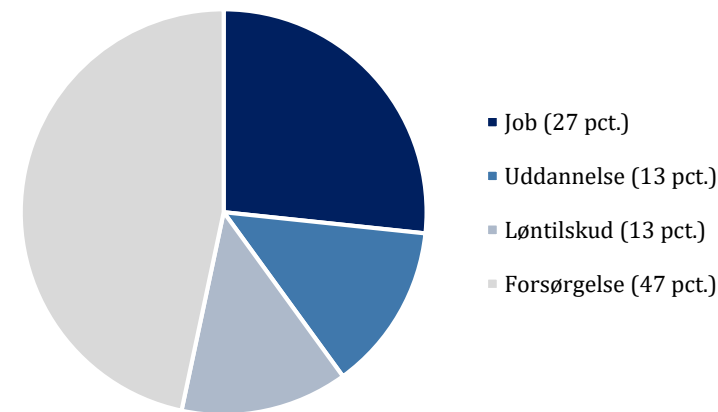
53 procent gennemførte
TRÆNINGSFORLØBET

40 procent gennemførte
TUREN TIL ALPE D'HUEZ

40 procent kom i
JOB ELLER UDDANNELSE

I alt 15 unge har været tilmeldt projektet.

4 unge – svarende til 27 procent – gennemførte alle tre dele i projektet. 5 unge, hvis vi tæller løntilskud med.

Andre mål i cykelprojektet

Projektet har desuden følgende mål for de unge, der gennemfører cykelturen:

Mål 2: 75 procent af de unge, som har gennemført cykelturen til Alpe d'Huez, er efter 6 måneder fastholdt i job eller uddannelse.

- Opfølgning ultimo juni 2022. I december 2021 er 40 procent af de unge i job eller uddannelse og 13 procent er i løntilskud, som forventes at komme i job efterfølgende.

Mål 3: 25 procent af de unge har en realistisk uddannelsesplan, som de følger.

- Blandt de 9 ud af 15 unge, som ikke er kommet i job eller uddannelse, er der 3 unge, som Beskæftigelse vurderer har en realistisk uddannelsesplan. Det svarer til, at 33 procent af de unge har en relevant uddannelsesplan. Målet er nået.

Effektvurdering af cykelprojektet

Her beregner vi, hvad det koster kommunen at få en ung i job eller uddannelse med cykelprojektet.

I løbet af projektet modtager størstedelen af de unge uddannelseshjælp. Vi antager for eksemplets skyld, at alle de unge er udeboende og derved får 6.420 kr. i månedlig ydelse.

Unge i cykelprojektet

Byrådet i Ringkøbing-Skjern Kommune har afsat i alt 546.000 kr. til projektet. Lønnen til kommunens projektkoordinator er ikke talt med, fordi de ressourcer blev fundet inden for den eksisterende ramme. 15 unge har deltaget i projektet, som skulle løbe fra januar til december 2021, og som afsluttes derefter. Grundet coronapandemien gik projektet først i gang i april 2021 og har derfor reelt kun kørt i 9 måneder, hvilket beregningen er baseret på.

6 unge (40 procent) er kommet i uddannelse eller job undervejs, hvilket svarer til, at gruppens samlede varighed på uddannelseshjælp forkortes med 11 måneder. En af deltagerne, der kom i job under cykelprojektet, fik også en anden indsats i Beskæftigelse på dét tidspunkt. Derudover er 2 unge kommet i løntilskud, som er støttet beskæftigelse og derfor ikke tælles med.

Det betyder, at vi kan regne os frem til, hvad en effekt koster. Det koster cirka 225.000 kr. at få én ung i job eller uddannelse med cykelprojektet. De unge i cykelprojektet har i gennemsnit været på offentlig forsørgelse i 2 år og 1 måned ved projektets afslutning (median: 59 uger). Få unge i cykelprojektet trækker gennemsnittet meget op.

Beløbet skal dog sammenlignes med, hvad kommunen ellers ville have gjort, hvis de unge ikke havde været med i cykelprojektet. Den indsats, der ligger tættest på, er Unge på Broen. På næste side laver vi derfor samme beregning med de Unge på Broen.

$$\text{Omkostningseffektivitet} = \frac{\text{Omkostninger}}{\text{Effekt}} = \frac{546.000 \text{ kr.} + ((6.420 \text{ kr.} * 9 \text{ måneder}) * 15 \text{ unge}) - (6.420 \text{ kr.} * 11 \text{ måneder})}{6 \text{ unge i job eller uddannelse}} = \frac{1,35 \text{ mio. kr.}}{6 \text{ unge}} = \text{ca. } 225.000 \text{ kr.}$$

Effektvurdering af Unge på Broen som sammenligningsgrundlag

Her beregner vi, hvad det koster kommunen at få en ung i job eller uddannelse med Unge på Broen.

Ligesom i cykelprojektet modtager størstedelen af de unge uddannelseshjælp. Igen antager vi for eksemplet skyld, at alle de unge er udeboende og derved får 6.420 kr. i månedlig ydelse.

Unge på Broen

Kommunen betaler 2.300 kr. for hver uge en ung er i forløb på Unge på Broen, hvor forløbene i 2021 i gennemsnit har varet 11 uger. I 2021 er 22 forløb startet op og afsluttet. 13 unge (59 procent) er afsluttet med at komme i job eller uddannelse.

Så kan vi igen regne os frem til, hvad en effekt koster. Det koster cirka 35.000 kr. at få én ung i job eller uddannelse med Unge på Broen. De Unge på Broen har i gennemsnit været på offentlig forsørgelse i 47 uger ved indsatsens afslutning (median: 53 uger).

Bemærk at denne analyse er lavet på afsluttede forløb, der både er startet og afsluttet i 2021, og som dermed er sammenligneligt med cykelprojektet.

På Unge på Broens egen hjemmeside står der, at 52 procent afslutter i job eller uddannelse, og at den gennemsnitlige varighed er 17 uger. Hvis vi laver beregningen med disse tal, så er prisen cirka 46.000 kr.

Kilde: Uddannelsescenter RKSJ, "Broen", <https://www.ucrs.dk/broen/>

$$\text{Omkostningseffektivitet} = \frac{\text{Omkostninger}}{\text{Effekt}} = \frac{((2.300 \text{ kr.} * 11 \text{ uger}) + (6.420 \text{ kr.} * 3 \text{ måneder})) * 22 \text{ unge}}{13 \text{ unge i job eller uddannelse}} = \frac{450.000 \text{ kr.}}{13 \text{ unge}} = \text{ca. } 35.000 \text{ kr.}$$

Cykelprojektet vs. Unge på Broen

Her sammenligner vi cykelprojektet med Unge på Broen, som er den indsats, de fleste unge i cykelprojektet ellers ville have fået. Det er Viden & Strategis samlede vurdering, at cykelprojektet er en væsentligt dyrere måde at få unge i job eller uddannelse på sammenlignet med Unge på Broen.

Vi regnede os frem til, at det koster cirka 225.000 kr. at få en ung i job eller uddannelse gennem cykelprojektet, mens det koster cirka 35.000 kr. gennem Unge på Broen. Det er således 6,5 gange dyrere at opnå en effekt med cykelprojektet sammenlignet med Unge på Broen.

Den primære forklaring er, at varigheden af cykelprojektet er lidt over tre gange længere end Unge på Broen, og det betyder, at de unge modtager uddannelseshjælp i 9 måneder i stedet for 3 måneder.

Andelen af unge, der afslutter med job eller uddannelse, er 40 procent i cykelprojektet og 59 procent i Unge på Broen.

De unge har selv valgt at være med i cykelprojektet, mens Unge på Broen er et tilbud, som alle i målgruppen får. De unge i cykelprojektet forventes derfor at have en større motivation for job og uddannelse.

Målgruppen i begge indsats er primært uddannelsesparate unge, hvilket betyder at den unge vurderes at kunne starte i job eller uddannelse inden for 12 måneder. De unge er over 18 år.

Selvom de unge i cykelprojektet samlet set har været på forsørgelse i længere tid end de Unge på Broen, er medianvarigheden på offentlig forsørgelse cirka den samme. 2-3 unge i cykelprojektet trækker gennemsnittet væsentligt op.

Omkostningseffektiviteten er beregnet på baggrund af indsatsens mål, som er at de unge kommer i job eller uddannelse. Beregningerne er derfor baseret på kommunens omkostninger forbundet med at nå dét mål. Det ligger udover evalueringens formål at estimere værdien af de frivilliges arbejde, samarbejdet med kommunens virksomheder og mediernes omtale.

Cykelprojektet vs. Unge på Broen

Opsamling på sammenligningen mellem cykelprojektet og Unge på Broen

	Cykelprojektet	Unge på Broen
Unge afsluttet til job eller uddannelse	40 % (ekskl. løntilskud) 53 % (inkl. løntilskud)	59 % (ekskl. løntilskud)
Prisen for en effekt (ekskl. løntilskud)	ca. 225.000 kr.	Ca. 35.000 kr.
Forløbets gennemsnitlige varighed	36 uger	11 uger
Målgruppe	Tiltænkt aktivitetsparate, men blev primært uddannelsesparate.	Primært uddannelsesparate, men enkelte aktivitetsparate.
Varighed på forsørgelse blandt unge i projektet (ved afslutning)	Median: 59 uger Gennemsnit: 2 år 1 måned	Median: 53 uger Gennemsnit: 47 uger
Motivation	De unge har selv valgt at deltage og er derfor motiverede for at komme i job eller uddannelse.	De unge bliver tildelt indsatsen og er ikke nødvendigvis motiverede for at komme i job eller uddannelse.

Note: En ung uden for job og uddannelse, som ikke modtager nogen anden indsats fra kommunen, er forbundet med en årlig omkostning på 77.000 kr., hvis vi - ligesom i eksemplerne ovenfor - antager, at den unge modtager udeboende uddannelseshjælp.

Del 2: Evaluering af projektet

Del 2: Evaluering af projektet

De unges oplevelse

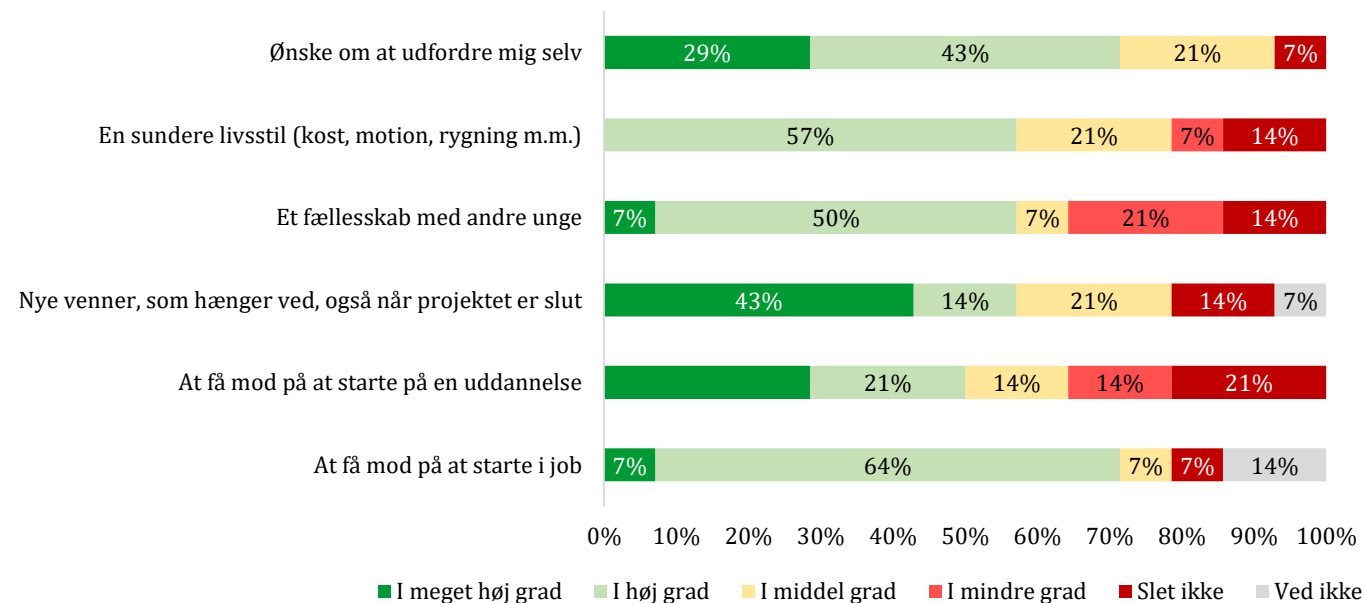
Projektet har givet halvdelen af de unge mod på at starte i job

Tro mod projektets formål var ønsket om at udfordre sig selv og at få mod på at starte i job, som motiverede 2 ud af 3 unge til at gå ind i projektet. Nye venner og et varigt fællesskab med andre unge i projektet motiverede halvdelen af de unge.

Grafen til højre viser **de unges oplevede effekt** af at være med i projektet. Halvdelen af de unge har fået mod på at starte i job, mens 57 procent har fået en tro på, at de kan mere, end de troede. Topscoreren med 72 procent er dog, at projektet har givet de unge nye venner, som kommer til at hænge ved.

Samlet set stemmer de unges motivation for at deltage overens med den oplevede effekt. Dog har flere unge fået nye venner ud at være med i projektet, end hvad de forventede.

Hvor enig eller uenig er du i, at projektet har givet dig...

De unge vil anbefale andre at være med i et lignende projekt

Vi har spurgt de unge, om de ville anbefale andre unge at være med i et lignende projekt.

På en skala fra 0-10, hvor 0 er, at de slet ikke vil anbefale det, mens 10 er, at de helt klart vil anbefale det, svarer de unge i gennemsnit 7,8.

Dette bør betragtes som et højt niveau, hvilket tyder på at de unge samlet set har haft en god oplevelse med projektet.

Flere af deltagerne tilføjer, at de allerede har anbefalet projektet til andre, og at de håber projektet fortsætter for andre unge.

7,8

Kilde: De unge
Note: n=14

Del 2: Evaluering af projektet

Virksomhedernes oplevelse

Ikke alle virksomheder fik en ung i praktik

22 virksomheder var involveret i projektet. 10 af disse fik en ung i et praktikforløb hos dem.

I evalueringen indgår 12 virksomheder, hvoraf 6 har haft en ung fra cykelprojektet i praktik.

De seks virksomheder uden en praktikant ærgrer sig over, at de ikke fik en ung i praktik. En enkelt vil foretrække, at de en anden gang først indgår en samarbejdsaftale, når kommunen har fundet en ung, der passer til deres virksomhed.

Projektkoordinatoren og initiativtageren har været opmærksom på også at synliggøre de virksomheder, der ikke har fået en ung i praktik, fx er alle virksomhedernes logoer på de unges cykeltøj.

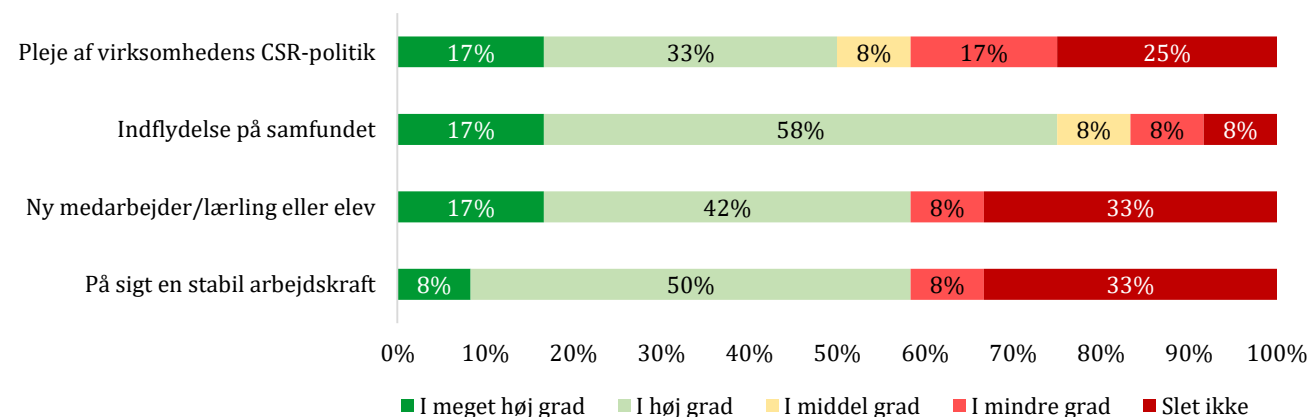
Virksomhederne ønskede at få indflydelse på samfundet

Det, der tiltalte virksomhederne mest ved at gå med i cykelprojektet, var, at de kunne få indflydelse på samfundet. Det svarer 75 procent af virksomhederne

58 procent af virksomhederne blev også motiveret af, at de på sigt kunne få en ny medarbejder og/eller stabil arbejdskraft. Ud af de valgmuligheder, vi har stillet op, var pleje af virksomhedens CSR-politik den mindst udbredte motivator, og gjorde sig gældende for halvdelen af virksomhederne.

Virksomhederne har haft mulighed for at uddybe deres svar. Flere af virksomhederne nævner, at de synes, det er vigtigt at tage et socialt ansvar og at hjælpe til, hvor de kan. Flere virksomheder siger, at de så projektet som en win-win situation for den unge og for virksomheden.

Hvad var motivationen for din virksomhed for at indgå i projektet?

Kilde: Virksomheder både med og uden en ung i praktik.

Note: Det har været muligt at vælge flere svar. n=12.

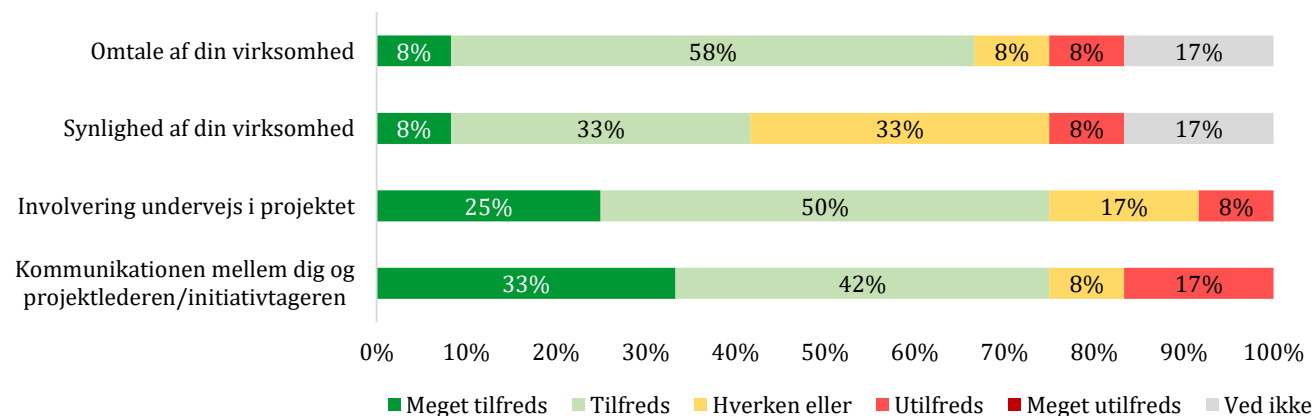
Virksomhederne var overordnet set tilfredse

3 ud af 4 virksomheder siger, at de har været tilfredse med omfanget af involvering af dem som virksomhed og med den kommunikation, der kom fra projektkoordinatoren og initiativtageren. To virksomheder i undersøgelsen har været utilfredse med kommunikationen, og de efterspørger mere synlighed og større vished om, hvad der skal foregå.

66 procent af siger, at de var tilfredse med omtalen af deres virksomhed. 40 procent var tilfredse med synligheden af deres virksomhed i projektet.

Virksomhederne fik selv mulighed for at sætte ord på, hvad de har fået ud at være i projektet. Nogle af virksomhederne havde helt konkret en ung i praktik, som nu er blevet til en lærling. Det gennemgående svar er, at virksomhederne er blevet bekræftet i, at det kan svare sig at tage et socialt ansvar.

Hvor tilfreds er du med følgende i forbindelse med cykelprojektet?

Kilde: Virksomheder både med og uden en ung i praktik.

Note: Det har været muligt at vælge flere svar. n=12.

Virksomhederne vil anbefale andre at være med i et lignende projekt

Virksomhederne blev spurgt, om de vil anbefale andre virksomheder at være med i et lignende projekt.

På en skala fra 0-10, hvor 0 er, at de slet ikke vil anbefale det, mens 10 er, at de helt klart vil anbefale det, svarer virksomhederne i gennemsnit 8,8.

Dette bør betragtes som et meget højt niveau, hvilket tyder på, at virksomhederne synes, at et projekt som dette er værd at engagere sig i – også selvom de ikke nødvendigvis har haft en ung i praktik.

8,8

Kilde: Virksomheder både med og uden en ung i praktik.
Note: n=12.

Del 2: Evaluering af projektet

Tema 1: Praktikken

Kontaktpersoner under praktikken

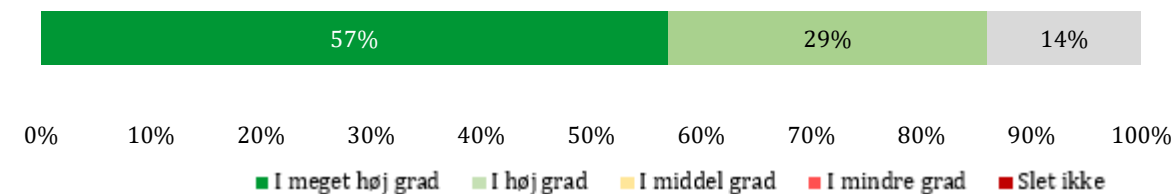
Vi har talt med 9 af de unge, der har været i praktik. 7 af dem fortæller, at de havde en kontaktperson i virksomheden under deres praktikforløb.

Blandt de unge, der har haft en kontaktperson, svarer 86 procent, at de i høj eller meget høj grad er blevet støttet af deres kontaktperson.

Virksomhederne giver også udtryk for, at de har kunnet støtte den unge, de havde i praktik. Således svarer 67 procent, at de kunne støtte den unge. 17 procent svarer, at det i mindre grad var muligt.

Det samlede billede er, at kontaktpersonerne følt, at det var muligt at støtte de unge, og de unge har mærket denne støtte fra deres kontaktperson undervejs i praktikken.

Til de unge: I hvilken grad blev du støttet af din kontaktperson?

Kilde: De unge, der har været i praktik.

Note: n=7.

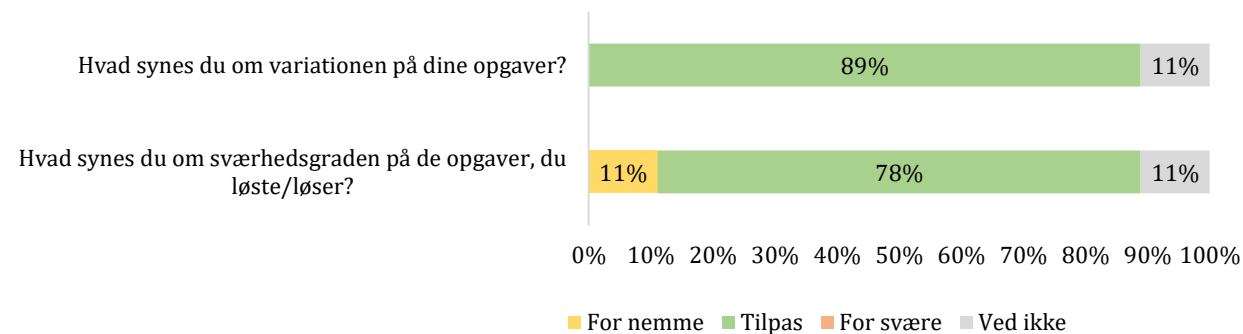
Opgaver i praktikken

De unge er blevet spurgt om, hvad de synes om variationen og sværhedsgraden af opgaverne, de fik i praktikken. Langt størstedelen synes, at både variationen og sværhedsgraden var tilpas. En enkelt udtrykker, at opgaverne var for nemme.

Ligeledes har vi spurgt virksomhederne om deres oplevelse af opgaverne i praktikken. Det er lidt blandet, om virksomhederne synes, at de har haft mulighed for at give de unge varierende opgaver. Det har været muligt for halvdelen. Lettere har det været at tilpasse opgaverne efter de unges kvalifikationer, hvor alle virksomhederne svarer, at det i høj eller meget høj grad har været muligt at finde opgaver, der passer til de unge.

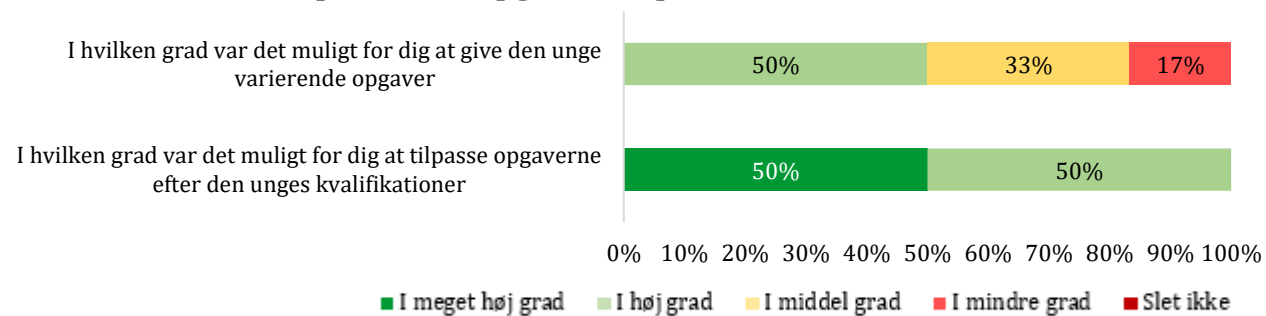
Samlet set har de unge været tilfredse med opgaverne i deres praktik, og virksomhederne har haft nemt ved at finde opgaver, der passer til de unge. Det har knebet lidt med variationen i opgaverne, men det har ikke været et problem for de unge.

De unges oplevelse af opgaverne i praktikken

Kilde: De unge, der har været i praktik.
Note: n=9.

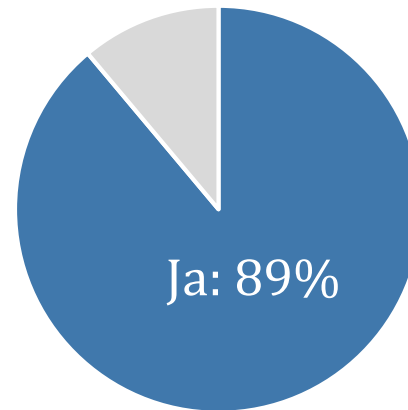
Virksomhedernes oplevelse af opgaverne i praktikken

Kilde: Virksomheder, der har haft en ung i praktik.
Note: n=6.

9 ud af 10 unge kan se sig selv arbejde hos deres praktiksted.

Kan du se dig selv arbejde det sted, hvor du har været i praktik?

Kilde: De unge, som har været i praktik.
Note: n=9

Del 2: Evaluering af projektet

Tema 2: Cykeltræningen

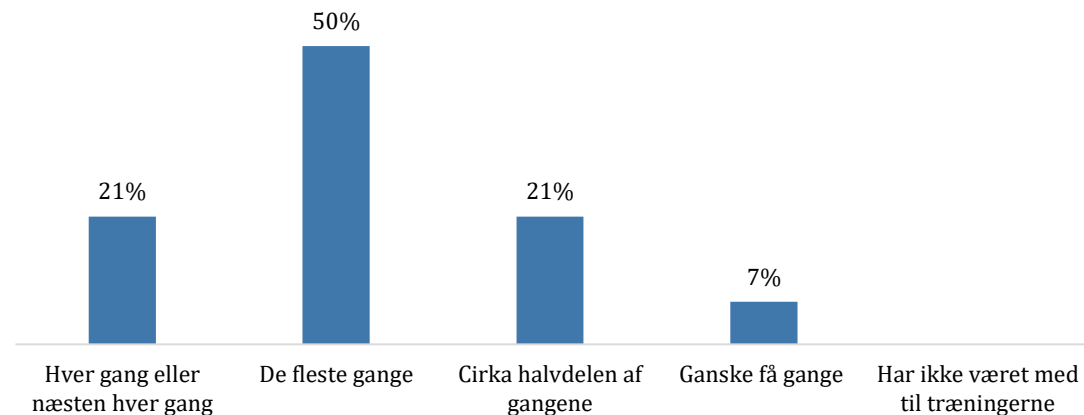
71 procent af de unge angiver, at de for det meste har været til træning

Hver femte ung angiver, at de har været til træning hver gang eller næsten hver gang. Hver anden vurderer, at de har været med til de fleste træninger. De unges afbud til træning har typisk handlet om, at psykiske udfordringer er kommet i vejen, eller at der var nogle unge i gruppen, der ikke kunne så godt sammen, så de ikke havde lyst til at komme. Og nogle gange var det praktiske gøremål, der kom i vejen.

Når vi beder de unge fortælle om træningerne, så synes de fleste, at træningerne har været gode, at det har været sjovt at lære at cykle - og de unge har i det hele taget være glade for at være sammen med de frivillige.

Det går dog igen blandt flere af de unges fortællinger, at træningen kom til at afhænge meget af, hvem der stod for den. Flere af de unge fortæller, at de gerne ville have en mere ensrettet træning. Både initiativtageren og projektkoordinatoren har også selv nævnt denne problematik.

Hvor ofte har du været med til træningerne?

Kilde: De unge.

Note: n=14.

Cykeltræning (fortsat)

I løbet af evalueringen bliver det tydeligt, at der er forskellige ambitionsniveauer for cykeldelen af cykelprojektet. Særligt de frivillige, der alene har været involveret i cykeldelen, ærgrer sig over et ustabil fremmøde til træningerne.

Initiativtager fortæller om cykeltræningen, at *"cyklingen er sådan set bare et redskab. Målet er, at de kommer i job eller uddannelse."*

Initiativtageren erkender dog, at cykeltræningen bærer præg af, at de *"ikke har lavet andre ting som fitness, orienteringsløb, kanotur og så videre for nå niveau 0."*

Med niveau 0 menes en basisform, hvorfra cykeltræningen kan tage over. De øvrige motionsformer skulle også være med til at fremme fællesskabet blandt de unge, som cykeltræningen kunne bygge videre på.

De frivillige hæfter sig ved, at *"dem, der har været til træningen, kunne køre hele vejen til Alpe d'Huez."* En af de frivillige vurderer, at de unge skal i bedre form og i det hele taget være bedre til at cykle, for at kunne cykle til Alpe d'Huez: *"Man kan simpelthen ikke cykle 1.700 kilometer, hvis man starter fra 0 og ikke har stabilt fremmøde til træning."* Den frivillige mener, at et stærkt sammenhold i gruppen kan motivere de unge til i højere grad at møde op til træning.

Både styregruppe og de frivillige går op i, at de unge skal opleve sejr som en del af projektet. Derfor er der også stor accept af, at projektkoordinatoren en måneds tid inden afgang til Alpe d'Huez beslutter, at de unge ikke nødvendigvis skal cykle alle dage og heller ikke hele distancen. Flere foreslår også at lave delmål for de unge, så de får små sejre undervejs i hele projektperioden.

Cykeltræning (fortsat)

De frivillige foreslår også, at *"hvis vi skal gøre det en anden gang, så kunne man med fordel intensivere træningen, men også skrue på målet. Skal man virkelig cykle så langt?"*

En anden mulighed er at sortere mere i, hvem der kommer med. *"Det er ikke så godt, hvis der kommer nogen med, hvor man fra starten af kan se, at det ikke kan lykkes – fx én som starter med et knæ, der er i stykker."*

Læringspunkter fra cykeltræningen:

- Sæt realistiske mål for de unge, for det er vigtigt, at de unge får nogle sejre i projektet. Det kan enten være ved at sænke ambitionsniveauet for træning og/eller antal kilometer, de skal cykle. Brug også delmål undervejs.
- Lav en indledende screening af de unge, inden de kommer med i projektet. Erfaringerne fra cykelprojektet viser, at de unge bør screenes for både fysiske og mentale udfordringer.
- Italesæt forventninger og ambitionsniveau over for de frivillige.

Del 2: Evaluering af samskabelsesprocessen

Cykelprojektets forudsætninger

Store udfordringer med at finde egnede unge til projektet

Projektets største udfordring blev at finde egnede unge til de 20 pladser i cykelprojektet. Udfordringerne med at finde egnede unge til projektet handlede om at få initiativtagernes ønsker, kommunens behov og lovgivningen på beskæftigelsesområdet til at passe sammen. Denne etape af cykelprojektet foregik på brosten.

Beskæftigelseschefen fortæller, at han i projektets opstart var optaget af de 270-280 unge mennesker i kommunen, som hverken er i gang med job eller uddannelse, og som *"ville have gavn af en indsats, der er virksomhedsrettet, med et individuelt mål og med en gruppedynamik."* Han så det største potentiale i de 16-19 årige, fordi der er flest unge i denne kategori.

En fra styregruppen fremhæver desuden, at det som følge af lovgivningen på beskæftigelsesområdet er lettere at gennemføre sådan et projekt for unge under 18 år.

De frivillige initiativtagere følte sig ikke rustet til at tage af sted med de 16-19 årige, så derfor kom målgruppen til at hedde 18+ år. Med de 18+ årige blev det vanskeligere at finde unge til projektet i en beskæftigelseskontekst. I projektbeskrivelsen endte målgruppen derfor med at være formuleret som de "aktivitetsparate unge". Det betød, at Unge på Broen ikke kunne være med i projektet, fordi de er uddannelsesparate - til stor ærgrelse for projektkoordinatoren: *"Jeg kan godt se, at vi ikke kan skaffe de unge mennesker blandt de aktivitetsparate."*

Initiativtageren fortæller, at han har oplevet Beskæftigelse som en modstander af projektet. Særligt har initiativtageren været uforstående over for, at kommunen ikke kunne finde unge, der kunne være med. Det kommunale lingo har drillet undervejs. Projektkoordinatoren fortæller, at initiativtagerne ikke kendte konsekvensen af, at målgruppen blev til "aktivitetsparate unge" unge.

Store udfordringer med at finde egnede unge til projektet (fortsat)

I sidste ende kom målgruppen til at bestå af unge mennesker, som havde problemer ud over ledighed og som kunne se sig selv i cykelprojektet, heriblandt også uddannelsesparate.

Beskæftigelseschefen fortæller, at målgruppen i praksis blev til *"hvad der kunne lade sig gøre, i stedet for hvad der var brug for."*

En fra styregruppen anbefaler, at man overvejer hvorvidt lignende projekter i fremtiden hører til i beskæftigelsesregi. Det sætter nogle begrænsninger på, hvilke unge der måtte være med. Ny lovgivning pr. 1. januar 2022 giver dog bedre muligheder for lignende projekter i fremtiden. Initiativtageren siger også, at han en anden gang godt ville have mod på at have unge under 18 år, hvis der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at støtte op om de unge.

Da målgruppen var på plads, viste det sig at kræve yderligere en indsats, for at de unge kunne se sig selv på cykel mod Alpe d'Huez: *"Rekrutteringen til samarbejdet krævede bare mere, end man troede"*, som en fra styregruppen siger.

Rekrutteringen skete både gennem infoarrangementer og gennem de unges sagsbehandlere, men en fra styregruppen mener, at de unge og de frivillige bør sættes i forbindelse med hinanden, allerede inden de unge har sagt ja til at deltage: *"Det skal ikke være en sagsbehandler, som skal overbevise de unge om, at de skal være med. For vi kan ikke sælge det på samme måde. Men det kan dem, som sidder på cyklen. Der skal være den dér ild, for det er den, som får folk med!"*

Store udfordringer med at finde egnede unge til projektet (fortsat)

Læringspunkter om at definere og finde deltagere:

- Vigtigt at forventningsafstemme projektets målgruppe og at være tydelig i kommunikationen om, hvad det indebærer – særligt til samarbejdspartnere uden for kommunen.
- Lovgivningsmæssigt er det lettere at tage unge under 18 år ud til at være med i et lignende projekt, hvis projektet skal foregå i en beskæftigelseskontekst – og overvej også om projektet hører til i en beskæftigelseskontekst.
- Når rammerne for projektet er godkendt, er det vigtigt for projektets succes, at alle involverede er tro mod projektet og bakker op om indsatsen.
- Overvej at involvere de frivillige allerede i rekrutteringen af de unge.

Del 2: Evaluering af samskabelsesprocessen

Organisering af samskabelse

En styregruppe med de rette kompetencer

Der blev nedsat en styregruppe, hvor alle har deltaget på lige fod. Projektet er som tidligere nævnt forankret i beskæftigelsesregi. Beskæftigelseschefens vurdering er da også, at styregruppen "var skruet rigtigt sammen, så vi kunne trække på dem, der vidste noget om de forskellige områder."

Styregruppen bestod af en leder fra SundhedscenterVest, som også var tovholder og referent. Derudover en afdelingsleder fra Beskæftigelse, lederen af Ungdommens Uddannelsesvejledning, direktøren fra Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd, en cykelglad daginstitutionsleder, initiativtagerne og projektkoordinatoren.

Cykelprojektet er foregået under coronapandemien, som også har haft indflydelse på, hvordan styregruppen har arbejdet: *"Vi har kørt det hele over video. Det' også vildt. Vi har virkelig haft nogle*

diskussioner om det her projekt, som har været gode." Styregruppen giver dog udtryk for, at de savner at mødes fysisk ind i mellem.

De interviewede deler roser ud på kryds og tværs. Erhvervsrådet får ros for at åbne dørene ind til virksomhederne og for at have fokus på CSR-delen i projektet. SundhedscenterVest får ros for at tage tovholderrollen og for i det hele taget at være god til at finde en vej, når der opstod udfordringer. Beskæftigelse får ros af resten af styregruppen for at have fod på det lovgivningsmæssige, hvor de særligt fremhæver projektbeskrivelsen, der tegnede projektet inden for lovgivningens rammer. Projektkoordinatoren får stor ros for at styre projektet med sikker hånd. Sidst, men ikke mindst, tager alle interviewede hatten af for initiativtagerens gode energi og for den kæmpe store indsats, som er blevet lagt i projektet.

En styregruppe med de rette kompetencer (fortsat)

Men er det så bare så godt det hele? Det samlede indtryk er faktisk, at samarbejdet i styregruppen har været godt og konstruktivt. Der har dog været nogle gnidninger mellem initiativtageren og projektkoordinatoren på den ene side og Beskæftigelse på den anden side.

Initiativtageren og projektkoordinatoren har været frustrerede over Beskæftigelses rolle i projektet, som de ikke har følt har bakket tilstrækkeligt op. Særligt i forbindelse med rekrutteringen af de unge til projektet som tidligere nævnt.

Den anden vej rundt fortæller en afdelingsleder i Beskæftigelse, at de har oplevet, at det har været svært at skabe sammenhæng mellem cykelprojektet og de unges sagsbehandlere i Beskæftigelse: *”Når det er et projekt i vores (red. Beskæftigelses) regi, så har rådgiveren en stor rolle, men det har de måske ikke følt, at de har haft nok, og de har følt sig lidt frustreret, fordi de jo har et ansvar.”*

Størstedelen af gnidningerne henviser tilbage til uklarheden om, hvilke unge der kunne være med i projektet og hvilke unge, der kunne tages ud af andre indsatser for at komme med i cykelprojektet. Disse gnidninger kunne måske have været undgået, hvis snakken om målgruppen, og hvilket regi projektet skulle foregå i, var blevet trykprøvet, inden projektet blev sluppet ud på landevejen.

Styregruppen giver også udtryk for, at *”det var svært at få de forskellige systemer til at passe sammen”*. Deres anbefaling lyder, at samarbejdet mellem Beskæftigelse, Handicap og Psykiatri samt Rusmiddelcentret skal styrkes, så de er fælles om en målgruppe, for *”nogle gange kunne det jo være svært at forstå, hvordan man (red. som borger) kunne være uden for målgruppen.”*

En styregruppe med de rette kompetencer (fortsat)

Beskæftigelseschefen påpeger også, at projektet fra starten af havde vanskelige kår: *"Der har været et koncept omkring det her, som vi har udarbejdet samtidig med, at vi har driftet. Men jeg tror, at vi er kommet frem til en model, der fungerer."*

Læringspunkter om organisering:

- Styregruppens arbejde kan sagtens være en blanding af fysiske og virtuelle møder, hvor fx planlægning og koordinering kan foregå virtuelt.
- Styregruppen bør også en anden gang at være sammensat, så den dækker bredt og har forskellige kompetencer.
- Det kan være godt givet ud at investere lidt mere tid i planlægningen af projektet for at undgå opstartsproblemer, der er drænende både for de involverede og for selve samskabelsen.

Roller og ansvar i et samskabelsesprojekt

De to frivillige initiativtagere blev dem, der tegnede projektet udadtil og som også kom med idéen til politikerne. Efter at projektet blev godkendt, blev der lavet en organisering omkring projektet.

Projektets øverste myndighed blev en styregruppe, mens de frivillige initiativtagere og projektkoordinatoren har stået for den daglige drift af projektet. Det billede, der tegner sig, er, at denne organisering har fungeret godt og at både den frivillige initiativtager og styregruppen har været glade for, at der var en kommunal projektkoordinator tilknyttet projektet.

En fra styregruppen beskriver organiseringen som lidt famlende: *”Det var jo svært at vide, hvem der havde ansvaret. Der var en masse ting, som ikke blev beskrevet godt nok. Der var ikke klarhed over, hvem der egentlig havde ledelsen.”*

Til lignende projekter er der enighed i styregruppen om at tilstræbe en klar fordeling af roller og ansvar fra starten af projektet, men det skal også være muligt at blive klogere undervejs: *”Det er klart, at det kan være svært at vide i den konkrete situation, men det må man tage undervejs. Men jo skarpere man er, jo bedre.”*

”Men når man snakker samskabelse, så kan man ikke snakke ledelse på samme måde, som vi er vant til, fordi det er bare en anden størrelse”. Der er dog bred enighed blandt styregruppe, projektkoordinator, initiativtager og beskæftigelseschef om, at det er vigtigt at have en projektkoordinator på.

Organiseringen med en styregruppe som øverste myndighed og en projektkoordinator, der samarbejder tæt med de frivillige og andre aktører i projektet, har sikret projektets fremdrift.

Roller og ansvar i et samskabelsesprojekt (fortsat)

Cykelprojektet har været et stort projekt med mange involverede, som har krævet stor koordination både indadtil i kommunen og udadtil med de unge, virksomhederne og de frivillige. Selvom initiativtagerne påtog sig en stor del af arbejdet, så siger projektkoordinatoren, at hun *”også kunne se, at hvis vi skulle have kørt det igennem, så skulle der noget projektstyring til.”*

Projektkoordinatoren og initiativtageren har haft et forbilledligt samarbejde, hvor projektkoordinatoren har stået for projektets fremdrift. I projektbeskrivelsen blev rollen bevidst kaldt ”projektkoordinator” og ikke ”projektleder”, fordi der netop var tale om et samskabelsesprojekt med to initiativtagere i spidsen.

Projektkoordinatoren har i praksis påtaget sig ledelsen af projektet. Det har fungeret fint i samarbejdet med den frivillige initiativtager, som *”synes, at kommunen skulle være den drivende kraft”* i projektet.

Få uger før turen til Alpe d’Huez forlader den ene af initiativtagerne projektet på grund af samarbejdsvanskeligheder. Her var det

desuden en fordel, at der var en projektkoordinator koblet på, som havde indgående kendskab til projektet og på den måde kunne fungere som projektets støttehjul i stormvejr.

Da projektet blev tegnet havde det karakter af *faciliterende samskabelse*, hvor de to initiativtagere kom med en projektidé og havde hovedansvaret, mens kommunens rolle var mere tilbagetrukket og bestod i at finde unge til projektet. Projektet udviklede sig til *ligeværdig samskabelse* i et parløb mellem den frivillige initiativtager og den kommunale projektkoordinator.

Læringspunkter om roller og ansvar:

- Hav en klar fordeling af roller og ansvar fra starten af, men vær åben over for at blive klogere undervejs.
- For at sikre projektets stabilitet og fremdrift, også i tilfælde af stormvejr, er det en god idé, at der er mere end én frivillig initiativtager, og at kommunen er med undervejs og fx bidrager med projektstøtte.

Det er sundt, når frivillige udfordrer de kommunale logikker

Styregruppen er enige om, at de frivillige udfordrer de kommunale logikker på en god og sund måde. De frivillige har desuden bidraget med en energi uden lige og styregruppen har nydt samarbejdet. De småsten, der er kørt op undervejs, har handlet om at oversætte, hvad det vil sige at arbejde sammen med en kommune.

"De her mennesker (red. de frivillige) har bare en god energi. De har en ild og en ide med det, de vil. Så det synes jeg har været FEDT at samarbejde med," siger en fra styregruppen. En anden fra styregruppen supplerer med, at *"jeg synes, at det er gået forrygende!"*

Samtidig har de frivillige initiativtagere været med til at udfordre de kommunale logikker og styregruppen siger, at det har været en styrke i samarbejdet, fordi selvom logikkerne har været forskellige, så har de haft et fælles mål for de unge: *"Det kan virkelig være godt og sundt! Og det som binder os sammen er jo, at alle vil det samme*

og har samme grundvision. Så hvis man har det, skal det nok lykkes!"

Det har dog til tider været en udfordring for initiativtagere og frivillige uden for "systemet" at forstå, at kommunen er underlagt lovgivning, der kan begrænse selv de mest velmenende idéer. En fra styregruppen forklarer det sådan her: *"De forstår ikke de regler og kasser, vi tænker i. Folk udenfor tænker jo: Skal vi ikke bare have unge i job? Men så simpelt ved vi jo godt, det ikke er."*

Styregruppen har undervejs sat de frivillige initiativtagere ind i lovgivningen og betydningen heraf for de rammer, som cykelprojektet kunne foregå inden for, men styregruppen erkender også, at de ikke er nået helt i mål. Styregruppen mener, at de en anden gang vil gøre mere ud af *"lidt undervisning i, hvordan vi tænker de her systemer og regler"* og *"indsigten om, hvad der vil sige at arbejde sammen med en kommune."*

Det er sundt, når frivillige udfordrer de kommunale logikker (fortsat)

Læringspunkter om at samskabe med frivillige:

- De frivilliges gode energi smitter af på et projekt.
- Hav en grundig forventningsafstemning med de frivillige initiativtagere om, hvad der kan lade sig gøre.
- Skab større forståelse blandt de frivillige om, hvad det vil sige at arbejde sammen med en kommune. Det kunne fx ske ved at give en introduktion til samskabelse med kommunen og et indblik i, hvilke regler der skal overholdes og årsagen hertil.

Frivillige initiativtagere som medskabere

Vi har talt med styregruppen, projektkoordinatoren og beskæftigelseschefen om overvejelser forbundet med, at kommunen tildeler to frivillige et stort ansvar med en gruppe udsatte borgere.

Cykelprojektet havde et omfang, hvor de frivillige blev kompenseret for en del af den tid, de brugte på projektet. Styregruppen fortæller, at *”der har ikke ligget en klar plan for, hvornår de (red. initiativtagerne) kunne lønkomponeres, og hvornår de ikke kunne. [...] Næste gang skal vi være endnu skarpere på, hvad man skal som frivillig og lønnet.”* Under projektet er de frivillige initiativtagere blevet kompenseret med tilsammen 80.000 kr. i tabt arbejdsfortjeneste.

Der er selvfølgelig forskel på at være offentlig ansat og på at være involveret i samskabelse som frivillig. Men hvad sker der, når projektet bliver så stort, at det er nødvendigt at kompensere de

frivillige, så der kommer penge mellem kommunen og de frivillige? Kan kommunen stille nogle andre krav, end hvis der ikke var penge mellem parterne?

Projektkoordinatoren synes, at det er rimeligt, at der er nogle krav til de frivillige: *”Vi kan godt stille krav til de frivillige, særligt når de får penge for det.”*

De frivillige initiativtagere er projektmagere og bringer idéen ind til et stort projekt. Her er der forskel på en ansættelsessituation og frivilligt arbejde: *”Hvis jeg havde skullet ansætte dem, havde jeg taget referencer på dem,”* fortæller Beskæftigelseschefen.

Denne refleksion om at tage referencer på frivillige er særligt opstået i lyset af de samarbejdsproblemer, der ramte projektet undervejs, som kommunen muligvis kunne være kommet frem til tidligere i processen.

Frivillige initiativtagere som medskabere (fortsat)

Da den ene initiativtager forlader projektet, er der også nogle af de frivillige, der springer fra. Her skal det dog understreges, at den tilbageværende initiativtager selv fandt nye frivillige til to servicevogne og én, der kunne cykle - og det er vel at mærke frivillige, der med få ugers varsel kunne rive to uger ud af kalenderen for at tage med på turen til Alpe d'Huez. Den vilje til at få ting til at ske får initiativtageren og de frivillige kæmpe ros for.

Til en anden gang synes Beskæftigelseschefen, at *"vi er nødt til at have mere fokus på de frivillige. Forsyningssikkerheden, og hvad de frivillige står for. Grundlæggende handler det om, hvor meget ansvar man kan overlade til frivillige. Vi er nødt til at blive involveret noget mere i de planer og sikre, at det fungerer."*

Læringspunkter om frivillighed i store projekter:

- Indhent referencer på de frivillige i store samskabelsesprojekter.
- Hav klare aftaler om, hvornår de frivillige kan lønkomponeres.

De frivillige har været glade for at være en del af projektet

De frivilliges motivation var at hjælpe de unge mennesker ud af deres svære situation. Særligt på turen til Alpe d’Huez fik de frivillige et rigtig stærkt internt sammenhold. Samlet set har de frivillige været glade for at være med, og alt hvad de ønsker sig er, at vejen er banet for dem, så de kan koncentrere sig om at være frivillige.

I løbet af projektet – og særligt under de to uger til Alpe d’Huez – opstod der et rigtig godt sammenhold mellem de frivillige: *”Det har nærmest været med tårer i øjnene, da vi skulle sige farvel til hinanden. Det har bare været virkelig godt!”*

De frivillige har følt, at de har fået den hjælp, de havde brug for fra initiativtageren, projektkoordinatoren og kommunen i det hele taget. De frivillige fortæller, at de har været tilfredse med kommunikationen, og de har vidst, hvad deres opgave var. De fremhæver også, at deres udlæg til kommunens økonomiafdeling

blev tilbagebetalt næsten dagen efter, at de havde indleveret dem, så den del var der også styr på.

Til en anden gang så ønsker de frivillige sig en intro til de forskellige diagnoser blandt de unge i projektet, så de ved lidt om, hvad det vil sige, hvis man har fx ADHD og hvordan man kan støtte op om dem, og hvad man helst skal undgå at sige.

De frivillige har mærket uenighederne i styregruppen, som er blevet luftet blandt de frivillige. Det drejer sig specifikt om rekrutteringen af de unge og om den ene initiativtagers exit. De frivillige opfordrer til, at uenigheder eller frustrationer i styregruppen bliver i styregruppen, for det behøver de frivillige ikke at blive involveret i – de vil gerne bare koncentrere sig om at være frivillige. *”Frustrationer skal luftes der, hvor de hører til, og når konflikter lægges i graven, så skal de blive der,”* som en af de frivillige siger.

De frivillige har været glade for at være en del af projektet(fortsat)

Læringspunkter i arbejdet med de frivillige:

- De frivilliges motivation var at hjælpe de unge mennesker ud af deres svære situation.
- Klæd de frivillige på til at møde de deltagere, de skal være frivillige for. Det kunne fx være 1-2 timer over video med kort introduktion til forskellige diagnoser og med mulighed for, at de frivillige kan stille spørgsmål.
- Undgå at involvere de frivillige i frustrationer, hvor de frivillige hverken kan gøre fra eller til – de frivillige vil bare gerne have god stemning og bidrage med deres frivillighed.

Gode råd til fremtidige samskabelsesprojekter

Gode råd til fremtidige samskabelsesprojekter

Langt de fleste medvirkende er åbne over for at være med i et lignende projekt en anden gang.

Her giver de deres bedste råd til fremtidige samskabelsesprojekter:

"Skab et hold, hvor du har kompetencerne - og få sat det i system, så er der nogle roller."

Initiativtager

"Gør det, spring ud i det og form projektet ud fra de unge mennesker, vi får ind i projektet."

Projektkoordinator

"God oplevelse! Har fået både venner og job ud af det. Men tænk over, om projektet egner sig til alle deltagere."

Ung i projektet

"Sørg for at sætte nogle mål undervejs, som de [unge] når, så der kommer nogle succesoplevelser."

Virksomhed i projektet

"Hvis der er bøv l i styregruppen, skal det italesættes. [...] Det må aldrig gå ud over de frivillige."

Frivillig

"Det er vigtigt at få alle led i den kommunale organisation med, så man får afstemt, hvad rammerne og grænserne er. Så alle ved, hvad de er og så man kan stå indenfor det."

Medlem af styregruppen

"Spring ud i det, og bliv klogere undervejs. Og hav baglandet i orden."

Medlem af styregruppen

"Vær opmærksom på, at det er et stort projekt, et dyrt projekt og at det kan være svært at finde målgruppen. Vær opmærksom på, hvordan du i øvrigt vil bruge det i forhold til promovring og fremtidigt samarbejde med virksomhederne. Man skal tænke i mergevinster."

Beskæftigelseschef